

Finta Éva

Körforgások

Mert a visszatérésben van az elkárhozás
az elkárhozás mindig visszatér
járt útját visszakeresi
becikázza oda-vissza
és haladását halvány arcú halálok sírkersztezik.
Nicholas Hughes
az árva kisfiú
ki alig született meg
és már eltűnt a család, az apa, s az anya örületében
végleg megtagadta magát az élettől
szeretteitől
micsoda önvád poklát hagyva a férjre
és milyen kérdésköröket, rejtélyköröket gyermekeire?...
Öl a költészet?
Gyilkos a poézis?
József Attila, Sylvia Plath és Ti mind
kik magatok vágátok el sorsotok fonalát:
beszéljetek!
Itt ül a túlélés, gubbaszt
önmagába kapaszkodva, kuporog
kerüli a szemek pillantását
a pillantások rejtjeleit
nem akar nyilatkozni, keveredni, osztozni semmiben
alá szeretne hullni valami szírommal bélelt puhaságba
ahová Orpheusz is lemerészkedik
lantját pengetve Euridikéért.
Valakiért, s nem ellen.
Nicholas Hughes Alaszkaig menekült mindezek elől
a biológus férfi az ember helyett az összes többi élőlényt választotta
s végül azoktól is elbúcsúzott önként
2009. március 16.-án
negyvenhét évesen.
Ted Hughes halottai. Önálló téma lehetne.
Sírok a Hughes családban
vagy a titkok sírboltjai?

A Születésnap levelek még gyanútlanok
még csak Sylviával perlekednek
emelik-hullajtják le-fel könnyű alakját, súlyos emlékéit
a Birthday Letters versei.
Erős lenne olyannyira ez a férfiíró
ahogy arca, állkapcsa, szaturnusz-feje mutatja?
Kell ez a sok bűn és teher az inak, erek, agytekervények összehangolt működéséhez
és kell-e a művekhez? Vagy Sylviához?
És Sylvia kell ehhez a teljesen egészséges férfihez
hogy egészségtelenül boldogtalanná tegye valami
s hogy minden menekülési irányát eltömtse hiányával
és gyermekei elhagyásával, Tedre hagyatékolásával?
A Levelek után egy szívroham jött el Ted Hughesért
1998-ban, mikorra terheit kirakta a küszöb elé
köszömlére
Ő, aki apámmal egyidős
ki egykor, ifjan a brit Királyi Légierőnél szolgált
mint rádió- s távíró szerelő.
Apám a szovjet hadseregben maga is rádiós volt
hadkötelesként.
Nekem ők ketten vannak.
Az 1930-ban születettek.
A tizenhármasok.
Szaturnusz gyermekei.

(A Ted könyve ciklusból)

Évek lezárt ajakkal

(Ted Hughes 35 évig hallgatott Sylviáról, hogy aztán halála évében, 1998-ban közre adja a Születésnap leveleket, 215 vers vitairatát sorssal, nővel, önmagával)

Harmincöt évig néma papírok keresztüzében bujkálni
farkasok közt felejtett eleven étek
s nem szól vissza a papír visszaretten Sylvia nevéől árnyékától soraitól
a gázbuborékoktól eltömített vértestecskek fuldoklását nem akarja hangokba önteni
a fuldoklás rángatózó kínjainak öntudatlan vergődését nem akarja szavakba önteni
az elmúlást nem akarja végtelenné tágítani
nem akarja véglegesíteni harmincöt évig a véglegest
miközben Assia is megteszi ugyanúgy gyermekét magával rántva
talán mert látja az árvák gyógyíthatatlanságát
talán mert nem hiszi a sorsfeltámadás megújulási esélyeit
az utak megmásulását
az esélyek megmásulását
nem hiszi a felejtést
és a gyógyulást sem hihette
hiszen ő maga is egyre betegedett a múlt kövei alatt zihálva
és a jelen feltartóztathatatlan örökkévalósága alatt zihálva
tanulságainak fájdalma alatt vergődve
mely súlyosabb volt az önvádnál
súlyosabb a lelkiismeret hőforrásainál
ahol bugyanva tör fel a gázok törtetése mentén a fortyogó iszapból a kénes pára.
Harmincöt év egy élet
egész sors is lehetne
nem csak szenvedés-töredék
várakozás a beláthatatlan bizonyosra
valaminek az elsimulására
ami el nem simítható
ki nem egyenlíthető
mert fekszik alatta valaki
örök mélységek karjába zárva
fölötte sóhajok rigók
fölötte egy új sorstörténet
új pályakép karmaiban
melynek elszállt kék madara maga Sylvia lett.